

Dallimi mes mendjemadhësisë dhe respektimit të vetvetes

Devil in the Details: An Analysis of the Dark Side of the Self
Yaqeeninstitute.org

Këtë dallim nganjëherë është vështirë ta identifikosh vetëm nga shenjat e jashtme. Shejtani, në një mënyrë tepër të hollë, mund të transformojë një krenari e natyrshme dhe pozitive në një mendjemadhësi, arrogancë, dhe fryrje. Dallimi qëndron në mënyrën sesi respektimi i vetvetes dhe mendjemadhësia ndërlidhen me unin njerëzor dhe vendin që kjo ka në dynja. Mendjemadhësia ndërtohet mbi gjërat e parëndësishme të kësaj bote, si pasuria, pozita shoqërore, dhe prejardhja. Ndryshe nga një mendjemadh, personi që ka respekt ndaj vetvetes realisht s'mund as të poshtërohet, as të varfërohet, sepse ai ka vetëbesim në personalitetin e vet. Njerëzit në asnjë mënyrë s'mundin t'ia marrin nderin ose respektin që ai ka për veten e tij.

I qe thënë Hasanit ﷺ, birit të të Aliut ﷺ: “Njerëzve u duket se ti ke mendjemadhësi.” Hasani ia ktheu: “Kjo s'është mendjemadhësi, por respekt ndaj vetvetes. Ky është një respekt në të cilin s'ka poshtërim dhe një pasuri në të cilën s'ka varfëri.”

Er-Rrazi shtoi:

“Në sqarimin e këtij kuptimi, disa dijetarë thanë se respekti ndaj vetvetes nuk është mendjemadhësi. Dhe besimtari e ka të ndaluar ta poshtërojë veten e tij. Ashtu siç respekti ndaj vetvetes është njohje e realitetit të vetvetes dhe e fisnikërisë së tij karshi kategorive kalimtare të kësaj bote, ashtu mendjemadhësia është mosnjohje e vetvetes dhe një pretendim për të qenë më lart nga sa i takon. Respekti i vetvetes i përngjan mendjemadhësisë në formë, megjithatë këto dyja janë realitete të ndryshme. Edhe përlësia i përngjan poshtërimin, por përlësia është e lavdërueshme, kurse poshtërimi është i dënueshëm. Njësoj edhe mendjemadhësia është e dënueshme, ndërsa respektimi i vetvetes është i lavdërueshëm.”¹

Me fjalë të tjera, mendjemadhësia është rezultat i mosnjohjes së pozitës dhe i qëllimit që ti ke në univers. Mendjemadhi ka mendim të lartë për veten e vet dhe kjo e bën t'i nënçmojë të tjerët dhe të qesëndisë të drejtat e tyre. Në anën tjetër, personi që ka respekt për veten e tij, respekton shpirtin njerëzor në përgjithësi, respekton vetveten dhe të drejtat e të tjerëve.

¹ Er-Raazi, el-Tefsir el-Kebir (Bejrut, Daar Ihjaa el-Turaath el-Arabi, 1999), 30:549, ajete 63:8.